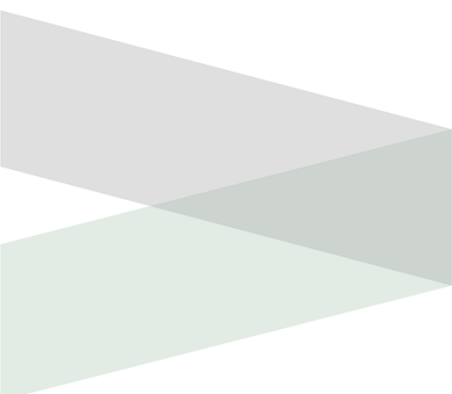


Rundskriv

10 / 2021

Mekling etter ekteskapsloven og barneloven



Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
POSTADRESSE:
Postboks 2233,
3103 Tønsberg

Sentralbord: 466 15 000

bufdir.no

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Meklernes oppdrag og mandat.....	3
1.2 Hvem meklingsordningen gjelder for – anvendelsesområde	3
1.3 Rettslige grunnlag for mekling	4
1.4 Når det ikke er krav om mekling	4
1.5 Unntak fra journalføringsplikt.....	5
1.6 Taushetsplikt for meklere	5
1.7 Opplysningsplikt til barnevernet.....	6
1.8 Om meklers adgang til å vitne i saker for domstolen	6
1.9 Avvergingsplikten.....	7
1.10 Tvangsfullbyrdelse og stadfesting av avtaler	7
1.11 Meklers beslutningsmyndighet.....	7
1.12 Forholdet til forvaltningsloven.....	8
2. Forskrift med merknader	8
§ 1 Meklingens innhold.....	8
§ 2 Hensynet til barnet.....	11
§ 3 Ansvar for meklingsapparatet – godkjenning av meklere.....	12
§ 4 Hvem som kan foreta mekling	13
§ 5 Stedet for mekling.....	14
§ 6 Innkalling til mekling	17
§ 7 Plikt til å møte til mekling.....	18
§ 8 Meklingsattest.....	24
§ 8a Unntak fra kravet om meklingsattest ved alvorlig vold eller overgrep mot egne barn ...	26
§ 9 Protokollføring	26
§ 10 Klage.....	28
§ 11 Ny mekling.....	28
§ 12 Reiseutgifter	28
§ 13 Kostnader mv.	29
§ 14 Ikrafttredelse. Oppheving av forskrifter.....	30

1. Innledning

I dette rundskrivet gir Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) retningslinjer til forskrift av 18. desember 2006 nr. 1478 om mekling etter ekteskapsloven og barneloven. Rundskrivet erstatter Barne- og familiedepartementets rundskriv Q-02/2008.

Forskriften har regler om meklingsinnhold, godkjenning av meklere, hvem som kan foreta mekling, stedet for mekling, innkallingen, plikt til å møte til mekling, vilkårene for å utstede meklingsattest, protokollføring og kostnader. I dette rundskrivet er den enkelte paragraf i forskriften gjengitt med utfyllende merknader.

Forskriften gjelder alle meklere, både meklere i familievernnet og de eksterne meklerne. Lov om familievernkontorer (familievernkontorloven) og forskrift av 20. desember 2007 om føring av klientjournal og meklingsprotokoll ved familievernkontorene mv gjelder kun meklere i familievernnet.

1.1 Meklers oppdrag og mandat

Formålet med meklingen er å bistå foreldrene med å komme fram til en skriftlig avtale om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast og samvær. Det skal legges vekt på hva som vil være den beste ordningen for hvert enkelt barn.

1.2 Hvem meklingsordningen gjelder for – anvendelsesområde

Meklingsordningen gjelder foreldre med barn under 16 år.

Meklingsplikten gjelder barnets juridiske foreldre. Barnet må være født og foreldreskapet til barnet er rettslig etablert. Som regel fremgår dette av folkeregistret.

Hvis første time ikke kan gjennomføres før barnet har fylt 16 år, faller retten og plikten til mekling bort, jf. barneloven § 51.

Foreldre som er under 18 år og har foreldreansvar, skal møte til mekling. De har et selvstendig ansvar for å inngå avtaler om sine barn. Foreldrenes foresatte skal ikke delta i meklingen. Foresattes deltakelse må eventuelt vurderes etter reglene om fullmektig.

Meklingsplikten gjelder også for foreldre bosatt i utlandet når saken skal behandles etter norsk rett. Se nærmere om behandling av saker med tilknytning til flere land under § 7 om *plikten til å møte til mekling*.

1.3 Rettslige grunnlag for mekling

Foreldre skal møte til mekling:

Ved samlivsbrudd (bruddmekling)

Det følger av ekteskapsloven § 26 at foreldre som enten er gift eller samboere og som ønsker å flytte fra hverandre, må møte til mekling:

- før søknad om separasjon
- før søknad om skilsmisse på grunnlag av faktisk samlivsbrudd som har vart i minst to år

Det følger videre av barneloven § 51 at samboere må møte til mekling før det kan søkes om utvidet barnetrygd.

Ved uenighet om flytting – og foreldrene har avtale eller fått avgjørelse om samvær

Det følger av barneloven § 51 fjerde ledd at foreldre som ikke er enige om at barnet skal flytte, må møte til mekling. Det skal mekles selv om foreldrene har en gyldig meklingsattest på et annet grunnlag. Aldersgrensen på 16 år gjelder også ved flyttemeklinger.

Før saken kan bringes inn for domstolen (foreldretvister)

Det følger av barneloven § 51 første ledd at foreldre som har til hensikt å bringe sak inn for domstolen, må møte til mekling.

Det er et vilkår for å begjære mekling etter denne bestemmelsen at foreldrene er uenige om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast, samvær eller flytting med barnet ut av landet.

Mekler kan ikke nekte foreldrene å mekle under henvisning til at saken nettopp er avgjort av retten. Det er domstolene som tar stilling til om vilkårene for å reise sak er oppfylt.

Mekler skal avvise begjæring om mekling når det fremstår som klart at foreldrene ikke vil reise sak for domstolen.

Når retten har sendt saken tilbake til mekling

Det følger av barneloven § 61 første ledd nr. 2 at retten kan velge å vise sak som er brakt inn for domstolen tilbake til mekling.

1.4 Når det ikke er krav om mekling

Det er ikke krav om mekling når det kreves skilsmisse etter at foreldrene har vært formelt separert, se ekteskapsloven § 21 jf. § 26. Dette gjelder uavhengig av om det er født barn i separasjonstiden. Det samme gjelder når saken allerede er brakt inn for retten med påstand om skilsmisse etter ekteskapsloven § 23 eller oppløsning etter ekteskapsloven § 24.

Det er heller ikke krav om meklingsattest for å reise sak for domstolen i de tilfeller en forelder er dømt for alvorlig vold eller overgrep mot sine egne barn etter straffeloven, jf. barneloven § 56 andre ledd andre punktum og meklingsforskriften § 8a.

1.5 Unntak fra journalføringsplikt

Det skal ikke føres journal ved gjennomføring av mekling. Alle meklere skal likevel føre protokoll ved gjennomføring av meklingen, jf. meklingsforskriften § 9. For meklere i familievernet følger dette også av familievernkontorlovens § 11 tredje ledd og journalforskriften § 12 første ledd.

1.6 Taushetsplikt for meklere

Alle meklere har taushetsplikt etter barneloven § 50 og ekteskapsloven § 26. For meklere i familievernet følger også reglene om taushetsplikt av familievernkontorloven § 5a.

Unntakene fra taushetsplikt etter familievernkontorloven er gjort gjeldende for alle meklere, også de som ikke ellers faller inn under denne loven. Bestemmelsene gjelder samtykke, opplysninger til andre ved samme kontor, til sosialtjenesten og til barneverntjenesten.

Alle meklere utfører arbeid for et forvaltningsorgan og har dermed også taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13. Unntakene fra taushetsplikt i forvaltningsloven § 13 flg., kommer ikke til anvendelse fordi disse er uttømmende regulert i familievernkontorloven.

Taushetsplikten gjelder opplysninger om «personlige forhold» som mekler får kunnskap om i forbindelse med meklingsoppdraget, og omfatter opplysninger om at det foreligger et klientforhold. Taushetsplikten gjelder også etter at meklingen er avsluttet.

Mekler har ansvar for å sikre at taushetsbelagt informasjon ikke kommer på avveie. Det betyr for eksempel at informasjon som sendes elektronisk må krypteres eller sikres på annen måte slik at det ikke er risiko for at personopplysninger gjøres kjent for uvedkommende. E-post kan derfor normalt ikke benyttes.

Taushetsplikten innebærer at opplysninger ikke kan gis til andre offentlige instanser som for eksempel politi, helsetjeneste, skole, helsesykepleier, barnevern, med mindre et av unntakene nedenfor kommer til anvendelse. Det samme gjelder overfor private aktører som for eksempel advokater som representerer en forelder, nye partnere og andre familiemedlemmer.

1.7 Opplysningsplikt til barnevernet

Alle meklere har på visse vilkår opplysningsplikt til barnevernet, se barneloven § 50 første ledd andre punktum og ekteskapsloven § 26 tredje ledd, jf. familievernkontorloven § 10, ekteskapsloven 26a og barnevernloven § 6-4.

Plikten til å gi opplysninger gjelder både plikt til å gi opplysninger *av eget tiltak* og *etter pålegg* fra barneverntjenesten og andre organer som er ansvarlige for gjennomføringen av barnevernloven.

Plikten til å gi opplysninger *av eget tiltak* uten hinder av taushetsplikten er pålagt den enkelte mekler når vilkårene er oppfylt.

Les mer om opplysningsplikten til barnevernet på:

https://bufdir.no/Barnevern/Melde_fra_til_barnevernet/

1.8 Om meklers adgang til å vitne i saker for domstolen

Fordi meklere har profesjonsbestemt taushetsplikt, kan ikke retten/domstolen ta imot forklaring om noe som er betrodd dem i deres stilling uten at begge foreldre samtykker, se tvisteloven § 22-5 og straffeprosessloven § 119.

Selv om bestemmelsene kun viser til taushetsplikten for mekling etter ekteskapsloven, gjelder taushetsplikten også for mekling etter barneloven.

Domstolen kan ikke fritta mekler fra den profesjonsbestemte taushetsplikten.

Mekler har den samme taushetsplikten overfor Fylkesmannen i saker som gjelder vedtak om tvangskraft for avtaler etter barneloven § 55.

Barn er ikke part i meklingen. Begge foreldrene må derfor samtykke til at mekler vitner eller avgir forklaring om forhold barnet har uttalt seg om.

I barnevernssaker kan domstolen pålegge meklere å gi taushetsbelagte opplysninger når vilkårene i barnevernloven § 6-4 andre og tredje ledd er oppfylt, se barnevernloven § 6-4 fjerde og femte ledd. I disse tilfellene går opplysningsplikten etter barnevernloven § 6-4 foran tvistelovens bestemmelser om bevisforbud, jf. tvisteloven § 22-5. Bevisforbudet etter tvisteloven vil imidlertid gjelde for taushetsbelagte opplysninger som faller utenfor opplysningsplikten etter § 6-4.

Både når foreldrene samtykker til at mekler skal vitne og når domstolen pålegger mekler vitneplikt etter barnevernloven § 6-4, må mekler presisere at det ikke føres journal i mekling slik at vitnemålet vil være basert på meklers hukommelse.

1.9 Avvergingsplikten

Alle er forpliktet til å forsøke å avverge bestemte straffbare handlinger. Avvergingsplikten følger av straffeloven § 196 og omfatter alvorlige straffbare handlingene listet opp i bestemmelsen.

Mishandling i nære relasjoner er eksempel på en slik handling. Avvergingsplikten går foran meklers taushetsplikt.

Mekler kan avverge en straffbar handling ved å varsle politiet eller ved å forsøke å avverge handlingen på annen måte. Dette kan for eksempel være å ta kontakt med barnevernet eller andre relevante instanser.

Er handlingen allerede begått, har mekler avvergingsplikt når det er sikkert eller mest sannsynlig at den straffbare handlingen vil gjentas. Det samme gjelder hvis mekler kan avverge en allerede inntrådt skade fra å forverre seg til en (enda) alvorligere skade.

[les mer om avvergingsplikten på plikt.no](http://plikt.no)

1.10 Tvangsfullbyrdelse og stadfesting av avtaler

En avtale som foreldrene inngår i mekling, kan ikke tvangsfullbyrdes, bortsett fra i de tilfeller avtalen er stadfestet av fylkesmannen etter reglene i barnelovens § 55.

Når begge foreldrene ber om det, kan fylkesmannen fastsette at en skriftlig avtale om foreldreansvar, bosted og samvær skal kunne tvangsfullbyrdes etter reglene i barneloven § 65. Fylkesmannen skal gjøre en selvstendig vurdering av barnets beste, se barneloven § 55 første ledd.

For at fylkesmannen skal kunne behandle spørsmål om stadfesting av foreldreavtale, må foreldrene legge frem gyldig meklingsattest. Saken må bringes inn for den fylkesmannen der barnet bor (alminnelig verneting) på den tiden saken blir reist.

1.11 Meklers beslutningsmyndighet

Mekler avgjør om mekling er begjært på rett sted, om foreldre har gyldig fraværsgrunn, om det skal gis fritak fra oppmøteplikt, om det skal innvilges separat mekling og om foreldrene får ha med seg en støtteperson i meklingen (fullmektig).

Meklers beslutninger om hvordan saken skal behandles, er prosessledende og kan ikke påklages.

Mekler treffer prosessledende avgjørelser ut fra en vurdering av de opplysningene mekler mottar fra en eller begge foreldrene. En forelder skal ikke få informasjon om opplysninger den andre har gitt. Mekler skal heller ikke innhente opplysninger fra den andre forelderens tas. Det er ikke krav om kontradiksjon eller skriftlig behandling av prosessledende avgjørelser.

1.12 Forholdet til forvaltningsloven

Familievernkontorene er forvaltningsorgan i henhold til forvaltningsloven, jf. forvaltningsloven § 1. Forvaltningslovens regler gjelder derfor for meklere som er ansatt ved familievernkontorene i Bufetat. Familievernkontorloven er en spesiallov og reglene i denne går foran de generelle reglene i forvaltningsloven. Forvaltningslovens regler gjelder når annet ikke følger av familievernkontorloven.

Eksterne meklere utfører oppdrag for et forvaltningsorgan. Forvaltningslovens bestemmelser gjelder når det fremgår av den enkelte bestemmelse i forvaltningsloven at den gjelder «*enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan*». Det er særlig forvaltningslovens kapittel 2 om habilitet som har betydning for meklere. Eksterne meklere er også bundet av de ulovfestede reglene om god forvaltningsskikk.

2. Forskrift med merknader

§ 1 Meklingens innhold

I første meklingstid skal mekler gjøre foreldrene kjent med meklingsordningen og målet med meklingen. Målet med meklingen er at foreldrene kommer fram til en skriftlig avtale, og mekler skal hjelpe foreldrene med dette.

Mekler skal gi foreldrene informasjon om aktuelle regler i barneloven og annet regelverk som gjelder barn og foreldre, når foreldrene ikke bor sammen.

Dersom foreldrene ikke har kommet fram til avtale etter første meklingstid, skal mekler oppfordre dem til å ta imot tilbud om mekling i tre timer til. Foreldrene bør samtidig informeres om at mekler etter en konkret vurdering kan tilby ytterligere tre timer mekling.

I saker der foreldrene ikke blir enige gjennom mekling, bør mekler ta opp spørsmålet om hvordan foreldrene skal forholde seg videre og drøfte hvilke alternativer de har for å komme fram til en løsning.

Avtalen som foreldrene inngår under meklingen er ikke gjenstand for tvangsfullbyrding, jf. barneloven § 65. Mekler er ikke ansvarlig for avtalens innhold.

Målet med meklingen

Mekler skal hjelpe foreldrene med å komme fram til en skriftlig avtale om foreldreansvaret, om hvor barnet skal bo fast og om samvær. Det betyr at mekler skal bistå foreldrene, slik at de på egen hånd eller i løpet av meklingen skal ha det nødvendige grunnlaget for å komme fram til en

avtale. At partene kan enes om en skriftlig avtale, er et mål for meklingen, men er ikke et vilkår for å utstede meklingsattest.

Hvis foreldrene på forhånd har kommet fram til en avtale, skal denne gjennomgås i meklingstimen. Mekler kan gi råd om avtalen og eventuelt foreslå alternative løsninger.

Her kan du finne foreldresamarbeidsavtalen:

<https://bufdir.no/Familie/mekling/Foreldresamarbeidsavtalen/>

Ansvar for avtalens innhold

Det er foreldrene selv som inngår avtalen, og det er de som er ansvarlige for avtalens innhold og de konsekvenser den får. Meklers oppgave er å hjelpe foreldrene med dette.

Meklers informasjonsplikt

Mekler skal informere foreldrene om at første time er obligatorisk og at ytterligere mekling er frivillig. Mekler bør gi informasjon om protokollføring, taushetsplikt og at det ikke føres journal fra meklinger. Foreldrene skal også få informasjon om utstedelse av meklingsattest og hva den skal eller kan brukes til.

Mekler skal gi foreldrene informasjon om de viktigste reglene i barneloven når foreldre ikke bor sammen. Mekler skal informere om at foreldrene kan avtale at barnet kan bo fast hos begge (delt fast bosted) eller at barnet kan bo fast hos den ene og ha samvær med den andre (fast bosted og samvær).

Mekler skal orientere foreldrene om de viktigste økonomiske konsekvensene av avtalen, blant annet regler om barnebidrag, barnetrygd, særfradrag i inntekt, og stønader til enslig forsørger. Mekler bør henvise til relevante nettsider, blant annet sidene til Bufdir, NAV, Skatteetaten og øvrige instanser for nærmere informasjon om deres regelverk.

Andre forhold som følger av samlivets opphør, som for eksempel boligspørsmål og fordeling av eiendeler eller gjeld, omfattes ikke av meklingen.

Meklingens varighet

Foreldre kan få tilbud om mekling i inntil syv klokketimer. Når mekler innvilger separat mekling, kan det mekles inntil syv timer for hver av foreldrene, til sammen 14 timer.

Hvis foreldrene ikke har kommet fram til en avtale etter første meklingstime, skal mekler oppfordre dem til å ta imot tilbud om mekling i tre timer til. Samtidig bør mekler informere foreldrene om at de etter en konkret vurdering kan få tilbud om ytterligere tre timer mekling.

Selv om foreldrene ønsker å ta imot tilbudet om å mekle videre, behøver de ikke å bruke alle timene.

Mekler og foreldrene avgjør om det er mest hensiktsmessig at meklingen foregår i én eller flere klokketimer per møte, så lenge den samlede tidsbruken ikke overstiger syv timer.

Når foreldrene har meklet i fire timer, skal mekler foreta en konkret vurdering av om foreldrene bør tilbys ytterligere tre timer mekling. Det er ingen automatikk i tildelingen av de siste tre timene. Dette avgjøres av mekler ut fra en meklingsfaglig vurdering. Momenter som kan være relevante er foreldrenes motivasjon og sannsynlighet for å komme frem til en avtale. Avgjørelsen er prosessledende og kan ikke påklages.

Foreldrene bør få en viss tid til å vurdere om de vil ta imot tilbud om videre mekling. Dette gjelder både etter første time og etter fjerde time. Fristen for å ta imot tilbudet bør settes til fire uker.

Mekling utover den obligatoriske meklingstimen forutsetter at begge foreldrene tar imot tilbudet. Den ene av foreldrene kan ikke mekle videre alene.

Det er anledning til å benytte meklingstimene over en viss tidsperiode. Dette kan for eksempel være aktuelt når mekler mener foreldrene har behov for å prøve ut midlertidige avtaler. Meklingen bør som hovedregel være avsluttet innen seks måneder. Den skal være avsluttet innen ett år.

Når foreldrene ikke blir enige

Hvis foreldrene ikke blir enige, bør mekler ta opp spørsmålet om hvordan foreldrene skal forholde seg videre og drøfte hvilke alternativer de har for å komme fram til en avtale. Når alternativet er domstolsbehandling, bør mekler informere foreldrene om behandling av foreldretvister i domstolen og om hvordan de kan gå fram.

I enkelte tilfeller kan en forelder ønske å bringe saken inn for domstolen hurtigst mulig. Den frivillige meklingen er tenkt som et alternativ til domstolsbehandling. Mekler bør derfor oppfordre foreldrene til å forsøke mekling fullt ut. Mekler bør også gjøre oppmerksom på at dommeren har anledning til å sende foreldrene tilbake til mekling, jf. barneloven § 61 nr. 2.

Saker retten sender tilbake til mekling etter barneloven § 61 nr. 2

Foreldretvistsaker som retten har sendt tilbake til mekling etter barneloven § 61 nr. 2, følger de samme regler som øvrige meklinger. Det opprettes ny meklings sak på dette grunnlaget, men det utstedes ikke ny meklingsattest.

Hvis mekler vurderer at foreldrene ikke kan bli enige, skal mekler straks sende saken tilbake til retten. Mekler bør av hensyn til barnet eller barna saken gjelder, ikke bruke tid på forgjeves mekling.

Dommeren bør holdes orientert om fremdriften i saken. Mekler har imidlertid taushetsplikt på samme måte som i andre meklinger. Det betyr at dommeren ikke skal ha informasjon om selve innholdet i meklingen, med mindre begge foreldrene samtykker.

§ 2 Hensynet til barnet

Mekler skal ha fokus på barnets beste og gjøre foreldrene oppmerksomme på barnets rett til å bli hørt, jf. barneloven § 31.

Mekler skal informere om at barnet har rett til samvær med begge foreldrene, jf. barneloven § 42.

Avtalen som foreldrene inngår skal først og fremst rette seg etter det som vil være den beste ordningen for barnet, jf. barneloven § 48.

Barn har en lovfestet rett til å bli hørt i saker som angår dem. Etter grunnloven § 104, FNs barnekonvensjon artikkel 12 og barneloven § 31 har barn rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og deres mening skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Mekler skal gjøre foreldrene oppmerksom på barnets medbestemmelsesrett. Retten innebærer at et barn som er fylt syv år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal få informasjon og mulighet til å si sin mening før det blir truffet en avgjørelse om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast og samvær.

Foreldre har ansvar for at barnet deres får anledning til å uttrykke seg om sin livssituasjon og å lytte til barnet før de tar avgjørelser i saker som angår det. I barneloven er det presisert at dette blant annet gjelder spørsmål om foreldreansvar, fast bosted og samvær. Barnet har ingen plikt til å uttale seg, og det må foreldrene formidle til barnet.

Mekler skal informere foreldrene om at barnets mening skal tillegges vekt etter alder og modenhet, og at det skal legges stor vekt på hva barnet mener fra det er 12 år. Barnets mening vil være ett av flere momenter som foreldrene må ta hensyn til.

Meklerne har gode erfaringer med å inkludere barn i meklingen. En mekler som har møtt barna, vil ha bedre forutsetninger for å hjelpe foreldre med å finne gode løsninger. Ved å inkludere barnet på en god måte, vil foreldrene ha et bedre grunnlag for å komme frem til en best mulig avtale om bosted og samvær for deres barn.

Mekleren kan snakke både med barnet alene og hele familien samlet. Det er en forutsetning for barnas deltakelse i mekling at barna vil, og at foreldrene er enige om dette. Selv om mekler snakker med barnet, blir ikke barnet part i meklingen. Det er foreldrene som er parter og som har ansvaret for å komme frem til en best mulig avtale for barnet.

Etter barneloven § 48 skal avgjørelser som foreldrene inngår om foreldreansvar, om hvor barnet skal bo fast og om samvær, først og fremst rette seg etter det som er best for barnet. Barnets beste er et skjønnsmessig kriterium som innebærer at spørsmålene skal avgjøres ut fra en konkret helhetsvurdering av barnets interesser i den enkelte sak.

Barneloven § 48 gjelder også saksbehandlingen og dermed alle som arbeider eller har oppdrag i forbindelse med en foreldretvistsak. Det betyr at også mekler har plikt til å ta hensyn til barnets beste i sitt meklingsarbeid.

§ 3 Ansvar for meklingsapparatet - godkjenning av meklere

Barne-, ungdoms- og familieetaten har ansvaret for at det finnes et kvalifisert meklingsapparat. Meklingsapparatet skal dimensjoneres ut ifra dekningsbehovet etter ekteskapsloven § 26 og barneloven § 51, slik at meklingen er geografisk tilgjengelig, uten vesentlig ventetid og gir brukerne en viss valgmulighet med hensyn til mekler. Barne-, ungdoms- og familieetaten bestemmer nærmere etter § 4 hvem som kan være mekler og gir meklingsbevilling. I bevillingen skal det uttrykkelig nevnes navnet på den eller de personer som kan gi attest om at mekling har funnet sted. Meklingsbevillingen er knyttet til den stillingen vedkommende har når bevilling blir gitt, og kan ikke følge med til annen stilling. Meklingsbevilling kan gis for et begrenset tidsrom.

Dimensjonering

Meklingsapparatet skal dimensjoneres slik at det dekker behovet for mekling i befolkningen. Foreldre som skal møte til mekling, må likevel regne med en viss reisetid. Inntil to timers reisetid med bil hver vei er rimelig.

Ved etableringen av meklingsapparatet skal Bufetat ta hensyn til at foreldrene må ha en viss valgfrihet med hensyn til hvilken mekler de vil benytte, blant annet ut fra hensynet til livssyn, meklers habilitet eller andre særlige grunner.

Ventetid

Foreldrene skal kunne møte til mekling uten vesentlig ventetid. Foreldrene bør få tilbud om første meklingstime innen tre uker fra de har begjært mekling.

Krav om kvalifiserte meklere

Regionkontorene i Bufetat har ansvar for at det finnes tilstrekkelig antall godkjente meklere i hver region. Regionkontorene har også ansvar for å tilrettelegge for at meklere utfører oppdraget med faglig god kvalitet.

Meklingsbevilling

Mekler må ha gyldig meklingsbevilling for å kunne mekle. Regionkontoret i Bufetat utsteder meklingsbevilling etter søknad og i henhold til direktoratets Retningslinjer for utstedelse og

opprettholdelse av meklingsbevilling. Meklingsbevillingen skal inneholde blant annet navn, fødselsdato, stilling og arbeidsstedet til mekler. Meklingsbevillingen kan være tidsbegrenset.

Meklingsbevilling for fagpersoner i familievernnet er knyttet til stillingen ved familievernkontor i regionen der bevilling er utstedt og kan ikke følge med til annen stilling. For eksterne meklere er bevillingen knyttet til stillingen mekler har når bevilling gis. Meklingsbevilling kan ikke tas med til en annen stilling.

§ 4 Hvem som kan foreta mekling

Følgende personer kan godkjennes som mekler:

- a) fagperson tilsatt ved offentlig godkjent familievernkontor*
- b) prest i offentlig kirkelig stilling eller prest eller forstander i registrert trossamfunn*
- c) fagperson tilsatt i offentlig helse- og sosialinstans eller ved pedagogisk-psykologisk tjenestekontor*
- d) ved behov kan det gis meklingsbevilling til privatpraktiserende psykolog, psykiater eller advokat.*

På Svalbard kan det også gis meklingsbevilling til andre personer som finnes egnet.

Mekler må ha gode kunnskaper om voksnes og barns reaksjoner i og etter samlivsbrudd. Mekler bør være godt orientert om faglige og juridiske spørsmål som er relevante i forhold til saksfeltet, så som barne- og familiepsykologi, relevant forskning, meklingsmetodikk, lover og forskrifter mv. Innen denne rammen bestemmer Barne-, ungdoms- og familieetaten hvilken opplæring som anses påkrevet.

Det følger av denne bestemmelsen hvem som kan få meklingsbevilling og hvilke krav som stilles til relevant kunnskap.

En ansatt fagperson etter bestemmelsens bokstav c) kan være sosionom, psykolog, helsesøster, barnevernspedagog ol. Fagpersonen kan bare mekle i egenskap av tilsettingsforholdet sitt, og ikke som en næringsdrivende eller privat oppdragstaker.

Privatpraktiserende psykolog, psykiater eller advokat kan få meklingsbevilling. Det kan ikke utstedes meklingsbevilling til advokatfullmektig.

Den som skal mekle, må ha god kunnskap om voksnes og barns reaksjoner i og etter samlivsbrudd, og utviklings- og familiepsykologi. Mekler må også være godt orientert om forskningen på feltet og ha kunnskap om relevant lovgivning, som for eksempel ekteskapsloven, barneloven og folketrygdloven.

Regionkontorene i Bufetat har ansvar for at meklere får nødvendig opplæring og bestemmer hvilken opplæring, oppfølging og etterutdanning som skal gis. Se *Retningslinjer for utstedelse og opprettholdelse av meklingsbevilling*.

§ 5 Stedet for mekling

Mekling etter ekteskapsloven og for samboere skal skje på det stedet i landet der foreldrene hadde siste felles bopel. Mekling etter barneloven § 51 første ledd skal holdes på det stedet i landet der saken skal behandles for domstolen. Dersom foreldrene er enige, kan de likevel avtale at det skal mekles et annet sted. Mekler skal avvise en begjæring om mekling dersom meklingssak mellom de samme parter allerede er under behandling hos annen mekler.

Når særlig tungtveiende grunner taler for det, kan mekler avgjøre at det skal mekles på det stedet i landet der den andre forelder bor.

Foreldre som bor svært langt fra hverandre, kan unntaksvis møte hos hver sin mekler og mekle ved telefonsamtaler eller videokonferanser. Mekler som har mottatt begjæring om mekling, skal avvise krav om telefon- eller videomekling dersom dette ikke anses som hensiktsmessig i den konkrete saken.

Hvor i landet skal meklingen finne sted

Bruddmeklinger

Meklinger etter ekteskapsloven og for samboere ved samlivsbrudd skal skje hos en mekler som dekker det geografiske området der foreldrene hadde sin siste felles bopel.

Foreldretvister

Meklinger med hjemmel i barneloven, foreldretvistmeklinger, skal skje hos mekler som dekker det geografiske området der saken skal behandles for domstolen (alminnelig verneting). Alminnelig verneting er der barnet bor. Hvis saken gjelder søsken med ulike verneting, kan felles sak for barna reises der et av barna har alminnelig verneting.

Foreldre kan velge annet sted for mekling

Foreldrene kan de velge hvor i landet meklingen skal skje hvis de er enige om det.

Hvis en forelder skal møte alene, fordi den andre er fritatt fra møteplikten, kan han eller hun velge meklingssted.

Rett sted for mekling ved sperret adresse

Hvis barnet bor på sperret adresse eller det er søkt om, eller gitt tillatelse til å bruke fiktive personopplysninger for barnet, kan den som har krav på beskyttelse velge at saken skal behandles av Oslo tingrett. Velger han eller hun Oslo tingrett skal meklingen skje i Oslo.

Når den som har krav på beskyttelse begjærer mekling, avklarer mekler hvilken domstol som skal behandle saken.

Når den andre forelderen, som ikke har krav på beskyttelse, begjærer mekling, avklares spørsmålet med den som har krav på beskyttelse før innkalling sendes til foreldrene. Mekler må sende brev til den som har krav på beskyttelse med informasjon om at det er begjært mekling, og be ham eller henne ta kontakt for å avklare meklingssted.

Brevet skal sendes til nasjonalt kontaktpunkt for adressesperre:

Kripos
Nasjonalt kontaktpunkt for adressesperre
Postboks 8163
0034 Oslo

Brevet skal legges i lukket konvolutt inni konvolutten til Kripos.

For spørsmål/veiledning om forsendelse kontaktes nasjonalt knutepunkt for adressesperre:
Telefonnummer 2320 8000 og epostadresse: Adressesperre@politiet.no

Saker domstolen har sendt tilbake til mekling

Domstolen kan vise foreldrene til mekling hos godkjent mekler eller annen person med innsikt i de spørsmålene foreldrene ikke er enig om. Henvisningen skal være skriftlig og vise til hjemmelen i barneloven § 61 nr. 2. Det er domstolen som tar stilling til hvor partene skal mekle.

Hvis mekler mener at partene ikke kan komme fram til en avtale gjennom videre mekling, skal han eller hun straks melde fra til retten.

Mekling som er begjært to steder

Hvis mekling er begjært to steder, skal meklingen foregå der den ble begjært først. Dette betyr at mekler skal avvise en begjæring hvis meklingsaken mellom de samme foreldrene allerede er til behandling eller er begjært hos en annen mekler.

Beslutning om rette sted for mekling

Mekler tar stilling til om meklingen er begjært på riktig sted. Dette er en prosessledende avgjørelse som ikke kan påklages.

Meklers adgang til å endre meklingssted

Når særlig tungtveiende grunner taler for det, kan mekler avgjøre at det skal mekles på det stedet i landet der den som begjærer mekling bor. Dette kan være aktuelt i tilfeller hvor foreldrene bor langt fra hverandre, den som begjærer mekling har lang og kostbar reisevei, og hvor det kommer frem at den andre forelderen ikke har til hensikt å møte til mekling. Det vil da

kunne være rimelig å flytte meklingsstedet. Et annet meklingssted vil også være aktuelt når mekleren er inhabil.

Mekler må foreta en skjønnsmessig vurdering av om vilkårene for å endre meklingssted er oppfylt. Mekler kan rådføre seg med regionkontoret før han eller hun avgjør spørsmålet.

Mekler skal sende innkalling til begge foreldrene selv om meklingen blir flyttet til et annet sted. Hvis den andre forelderen likevel møter, kan han eller hun få dekket deler av reiseutgiftene sine hvis vilkårene i § 12 er oppfylt.

Meklers beslutning om å endre meklingssted er en prosessledende avgjørelse som ikke kan påklages.

Meklingsmøtene

Meklingsmøtene skal foregå på familievernkontoret eller i meklerens kontorlokaler.

Telefon- eller videomekling

Telefon- eller videomekling kan benyttes når foreldrene bor "svært langt fra hverandre". Foreldrene må ha så lang eller tidkrevende reisevei at det er nødvendig å overnatte for å kunne møte til mekling. For å gjennomføre telefon- og videomekling, må foreldrene møte hos hver sin mekler. Det kan ikke mekles på telefon fra utlandet, privat bopel eller liknende.

Det er ikke en forutsetning for å innvilge telefon- eller videomekling, at begge foreldrene ønsker det. For at mekler skal samtykke til telefon- eller videomekling, må mekler vurdere at dette er en god løsning i den konkrete saken. Det er ikke tilstrekkelig at foreldrene er enige om at mekling kan gjennomføres på denne måten.

Telefon- eller videomekling skal kun benyttes unntaksvis. Videokonferanser kan benyttes som et alternativ til telefonsamtaler forutsatt at utstyret dekker sikkerhetsmessige krav for håndtering av taushetsbelagte opplysninger.

Mekler på det stedet meklingen skal skje, tar stilling til om telefon eller video skal benyttes. Dette er en prosessledende avgjørelse som ikke kan påklages.

§ 6 Innkalling til mekling

Innkalling til mekling skal skje på en slik måte at mekler har størst mulig sikkerhet for at begge foreldrene er gjort kjent med meklingsmøtet. Innkalling til den obligatoriske meklingstimen skal være skriftlig.

Dersom det er grunn til å anta at en eller begge foreldre har gyldig fravær, innkalles det til nytt møte når fraværsgrunnen opphører.

Innkallingen

Bufetats standardbrev og mal skal benyttes ved innkalling til den obligatoriske meklingstimen.

Innkallingen skal sendes som elektronisk (Digipost) eller fysisk post (vanlig brev). Mekler kan ikke sende innkalling til mekling på e-post eller SMS.

Det er ikke nødvendig å sende skriftlig innkalling til de frivillige meklingstimene.

Innkallingsfrist

Innkalling til mekling skal skje med rimelig varsel. Det bør gå minst syv dager fra innkalling mottas til første meklingstime. Mekler skal samtidig sørge for at foreldrene får tilbud om første meklingstime innen tre uker fra de begjærte mekling.

Innhold

I innkallingen skal det stå:

- hvem som har begjært mekling
- henvisning til lovbestemmelsen som er hjemmel for mekling i den konkrete saken
- kort omtale/gjengivelse av den aktuelle bestemmelsen
- formålet med meklingen

Videre må det gjøres klart for foreldrene at de plikter å møte til mekling, at endring av timen kun kan skje dersom en eller begge har gyldig fraværsgrunn, og at det er mekler som tar stilling til om det foreligger gyldig fravær.

Det må også opplyses om at foreldrene ved eventuelt gyldig forfall vil bli innkalt til et nytt møte så snart som mulig etter at forfallsgrunnen har opphørt.

Det skal fremgå av innkallingen dersom mekler i forkant av innkallingen har besluttet:

- separat mekling
- telefon- eller videomekling
- deltakelse av fullmektig
- fritak fra møteplikt

Hvis den forelder som ikke har begjært mekling er bosatt i utlandet, skal det opplyses i innkallingsbrevet at hun eller han har rett, men ikke plikt, til å møte til mekling.

Prosessledende beslutninger mekler tar etter at innkalling er sendt, skal meddeles begge foreldre.

Forfall – gyldig fravær

Den første meklingstimen er obligatorisk, og foreldrene har lovpålagt møteplikt.

Timen skal utsettes hvis en eller begge foreldre har gyldig fraværsgrunn. Gyldig fraværsgrunn kan for eksempel være kortvarig sykdom, sykt barn, ferie og arbeidsreise. Mekler kan be om at fraværsgrunnen må dokumenteres.

Forelderen som mener å ha gyldig fraværsgrunn må ta kontakt med mekler før den obligatoriske meklingstimen, slik at mekler kan ta stilling til om timen skal utsettes eller ikke. Hvis timen utsettes, skal mekler innkalle til ny time så snart som mulig etter at fraværsgrunnen har opphørt.

Mekler tar stilling til om forelderen har gyldig fraværsgrunn. Avgjørelsen er prosessledende og kan ikke påklages.

Adgang til å trekke meklingsbegjæringen

Når innkallingen til mekling er sendt har begge foreldre lovbestemt møteplikt. Hvis forelderen som har begjært mekling ønsker å trekke begjæringen, må den andre forelderen samtykke. Hvis den andre forelderen ikke samtykker, skal meklingen gjennomføres. Mekler må avklare dette og sørge for at begge foreldrene får nødvendig informasjon.

§ 7 Plikt til å møte til mekling

Foreldrene plikter å møte samtidig for mekler. Mekler kan i særlige tilfeller gi tillatelse til at en eller begge foreldre møter sammen med fullmektig. Hvis sterke grunner taler for det, kan mekler bestemme at det skal mekles for foreldrene separat.

En forelder plikter likevel ikke å møte dersom tvingende grunner gjør seg gjeldende. Mekler avgjør hvorvidt tvingende grunner foreligger. Foreldre plikter heller ikke å møte til mekling dersom en av foreldrene er dømt for alvorlig vold eller overgrep mot egne barn, jf. § 8a. Er parten som ikke har begjært mekling, bosatt i utlandet, kreves ikke mekling for denne forelderen. Der begge foreldre eller den som begjærer mekling bor i utlandet, kan Barne-, ungdoms- og familieetaten i særlige tilfeller gi unntak fra møteplikten. Det er ikke meklingsplikt etter samboerbrudd hvis en eller begge av foreldrene er bosatt i utlandet ved samlivsbruddet.

Møteplikten

Foreldrene skal som hovedregel møte sammen og samtidig til mekling.

Hvis bare den ene foreldrene møter til den obligatoriske meklingstimen og får attest, har den andre forelderen likevel rett til mekling for å få attest.

Hvordan dette skal gjøres avhenger av om forelderen som møtte til første time ønsker å mekle videre:

- Hvis den som møtte alene til første time ønsker å mekle videre, kan foreldrene møte sammen fra time to og utover. Forelderen som ikke møtte til første time, får da attest etter andre time (første felles time). Foreldrene må si fra innen fire uker fra første meklingstime hvis de ønsker å mekle videre.
- Hvis den som møtte alene og allerede har attest ikke ønsker å mekle videre, må den andre begjære ny mekling hvis han eller hun ønsker attest, se merknaden til § 11. Den som har attest, skal inviteres med til meklingen, men må få informasjon i innkallingsbrevet om at han eller hun ikke har møteplikt.

Fullmektig

Mekler kan i særlige tilfeller gi tillatelse til at en eller begge foreldre møter med fullmektig. Med fullmektig menes her en støtteperson for forelderen, og ikke en som skal representere ham eller henne.

I vurderingen er det viktig at mekler tar hensyn til at opplysninger foreldrene gir i meklingsrommet kan være sensitive og taushetsbelagte, og at fullmektiger ikke behøver å være bundet av taushetsplikt, slik meklere er.

Et eksempel på en type sak der det kan være aktuelt for mekler å gi tillatelse til å møte med fullmektig, kan være når en av foreldrene kan kreve skilsmisse på grunnlag av mishandling, jf. ekteskapsloven § 23, men hvor parten likevel ønsker å gå veien om separasjon.

Hvis mekler gir en forelder tillatelse til å møte med fullmektig, skal den andre forelderen varsles om dette før meklingsmøtet. Informasjonen bør, om mulig, gis skriftlig. Mekler bør også vurdere om den andre forelderen skal få mulighet til å møte med fullmektig for å opprettholde et likevektig forhold mellom foreldrene.

Fordi adgangen til å ha med fullmektig skal være snever, bør mekler vurdere om separat mekling eller mulighet for å være to meklere er et bedre alternativ i disse sakene.

Meklers avgjørelse om hvorvidt en forelder skal få møte med fullmektig, er prosessledende og kan ikke påklages.

Separat mekling

Hvis sterke grunner taler for det, kan mekler beslutte at det skal være separat mekling. Separat mekling innebærer at foreldrene møter til hver sin meklingstime og til forskjellige tidspunkt. Det må være god tidsavstand mellom timene slik at foreldrene ikke møter hverandre. Foreldrene skal ikke få informasjon om hverandres møtetidspunkt.

Unntak fra kravet om samtidig oppmøte er ment å gjelde i helt spesielle tilfeller.

Separat mekling kan være aktuelt når:

- en forelder har eller har hatt besøksforbud i forhold til den andre forelder eller barn
- en forelder er på krisesenter og det vil være utrygt å møte den andre til mekling
- det har vært utøvet vold
- den ene forelder har voldsalarm
- en forelder bor på sperret adresse
- den ene forelder kan kreve direkte skilsmisse på grunnlag av mishandling, etter ekteskapsloven § 23 (overgrep), men ønsker å gå veien om separasjon fordi dette er mindre belastende

Mekler skal gjøre en konkret vurdering av om det foreligger sterke grunner som gir adgang til å mekle separat. Mekler tar beslutningen ut fra en vurdering av opplysningene mekler får fra den forelder som begjærer separat mekling. Den andre forelder skal ikke få informasjon om begjæringen og grunnlaget for denne. Mekler skal ikke innhente opplysninger fra den andre forelder. Hvis separat mekling er innvilget, skal begge foreldre få beskjed om dette før de skal møte til mekling. Informasjonen bør gis skriftlig.

Meklers beslutning er prosessledende og kan ikke påklages.

Fritak fra møteplikt

I noen tilfeller kan mekler fritta forelder fra plikten til å møte til mekling. Forelder må søke om dette.

Fritak fra møteplikt i mekling kan være aktuelt når:

1. "Tvingende grunner" er til hinder for at en forelder kan møte

Tvingende grunner kan være:

- helsemessige grunner, f.eks. alvorlig sykdom eller hensyn til smittevern.
- at forelder er utvist fra Norge
- fengselsopphold, og forelder har fått avslag på søknad om permisjon eller fremstilling for å møte til mekling

Fritaksgrunnen må dokumenteres (f.eks. med legeerklæring, utvisningsvedtak og avslag på søknad fra fengselet).

Mekler skal gjøre en individuell vurdering ut fra de opplysningene den forelder som ber om fritaket har gitt. Den andre forelder skal ikke få informasjon om begjæringen og grunnlaget

for denne. Hvis den ene av foreldrene har fått innvilget fritak fra møteplikten, skal den andre få beskjed om dette før de skal møte til mekling. Informasjonen bør gis skriftlig.

Selv om en forelder har fått fritak fra møteplikten, må den andre møte.

Mekler avgjør om det foreligger tvingende grunner som hindrer forelderen fra å møte til mekling. Dette er en prosessledende avgjørelse som ikke kan påklages.

Når tvingende grunner hindrer parten(e) i å møte fysisk på meklers kontor, for eksempel hvis smittevern hensyn tilsier det, kan telefon- eller videomekling (evt. mekling via annen nettbasert løsning) benyttes uten at partene må møte hos hver sin mekler. Det må være en forutsetning at begge foreldrene ønsker det og er komfortable med at meklingen gjennomføres på en slik måte. Dette må inngå i meklers vurdering.

2. En forelder er dømt for alvorlig vold eller overgrep mot egne barn

Begge foreldre er fritatt fra møteplikt til mekling hvis en av dem er dømt for vold eller overgrep mot egne barn. Unntaket gjelder alle typer meklinger.

Unntaket gjelder tilfeller der en forelder er dømt etter en eller flere av følgende bestemmelser i straffeloven jfr. forskriftens § 8a:

- § 253 (tvangsekteskap)
- § 255 (grov frihetsberøvelse)
- § 258 (grov menneskehandel)
- § 259 (slaveri)
- § 274 (grov kroppsskade)
- § 275 (drap)
- § 283 (grov mishandling i nære relasjoner)
- § 285 (grov kjønnslemlestelse)
- § 291 (voldtekt)
- § 294 (grovt uaktsom voldtekt)
- § 299 (voldtekt av barn under 14 år)
- § 302 (seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år)
- § 312 (incest)
- § 314 (seksuell omgang mellom nærstående)

Listen er uttømmende. Det betyr at andre straffbare forhold ikke kan gi grunnlag for fritak fra møteplikt.

Det straffbare forholdet må dokumenteres, ved for eksempel fremleggelse av relevant rettsavgjørelse.

Begrepet «egne barn»

Unntaket omfatter biologiske og adopterte barn, fosterbarn, stebarn, og personer under 18 år som den domfelte har under sin omsorg eller myndighet. Det betyr at den straffbare handlingen kan være begått mot andre barn enn barna meklingsaken gjelder.

Straffbare handlinger begått mot andre barn enn «egne barn», gir ikke unntak fra mekling.

Ikke krav om en rettskraftig dom. Eldre dommer

Det er tilstrekkelig at en forelder er «dømt». Det betyr at det ikke stilles krav om at dommen er rettskraftig (endelig avgjort i domstolen).

Unntaket gjelder uavhengig av om dommen er ny eller gammel.

Unntaket gjelder kun norske dommer. Hvis en forelder er dømt av en utenlandsk domstol for de samme alvorlige forhold som er oppregnet i § 8a, bør mekler vurdere å anvende bestemmelsene i meklingsforskriften om separat mekling.

Praktisering av unntaket

Mekler skal opprette sak og ta stilling til spørsmålet om fritak for meklingsplikt.

Fritaksgrunnen må dokumenteres.

Dersom unntaket kommer til anvendelse, skal mekler utstede meklingsattest til begge foreldre uten at noen av dem møter til mekling. På meklingsattesten vil det fremgå at foreldrene ikke har møtt, men med påtegning om at foreldrene er fritatt fra møteplikten med hjemmel i § 7 annet ledd.

Forelderen kan dermed søke om separasjon/skilsmissе etter ekteskapsloven § 26 og søke om utvidet barnetrygd etter barnetrygdloven § 9 femte ledd, selv om mekling ikke er forsøkt. Det er ikke krav om meklingsattest i denne type saker for å reise sak for domstolen, jf. barneloven § 56 annet ledd og denne forskrift § 8a.

Plikten til å møte til mekling når en eller begge foreldre er bosatt i utlandet

Foreldre som skal møte til mekling, må møte hos godkjent mekler med meklingsbevilling. Norske utenriksstasjoner har ikke meklingskompetanse, og det kan derfor ikke mekles over telefon eller video fra utlandet (se merknad til § 5).

Forelder som begjærer mekling og som er bosatt i utlandet, har plikt til å møte til mekling.

Når forelderen som ikke har begjært mekling er bosatt i utlandet, har han eller hun ikke plikt til å reise til Norge for å mekle.

Det er ikke meklingsplikt for samboere ved samlivsbrudd hvis en eller begge foreldre er bosatt i utlandet ved samlivsbruddet.

«Bosatt i utlandet»

Mekler må ta stilling til om en person er bosatt i utlandet etter en konkret og skjønnsmessig vurdering. Det vil normalt si det stedet som for tiden kan anses som hans eller hennes hjem (vanlig bosted). Som utgangspunkt vil en persons «vanlig bosted» være der personen etter en samlet vurdering har sentrum for sine livsinteresser. Det må samtidig stilles et visst krav til lengden på oppholdet. Et skoleopphold i utlandet er antagelig ikke tilstrekkelig til å si at personen har vanlig bosted i landet.

Særskilt adgang til å gi fritak fra møteplikten for den som har begjært mekling og bor i utlandet
Når begge foreldre eller den som begjærer mekling bor i utlandet, kan regionskontoret i Bufetat innvilge fritak fra møteplikten i særlige tilfeller.

Dette er ment å være en snever unntaksmulighet når særlige grunner gjør det urimelig å kreve mekling i Norge. Særlige grunner kan for eksempel være svært lang, komplisert eller kostbar reisevei, sykdom eller eneomsorg for barn.

Departementet understreker at slike forhold ikke automatisk fører til fritak fra møteplikten. Bufetat må etter søknad fra en eller begge foreldrene gjøre en konkret skjønnsmessig vurdering av om vilkåret er oppfylt. Det skal etter praksis mye til for at en reise innen Europa vurderes som svært lang, komplisert eller kostbar.

Selv om Bufetat har fritatt den ene forelderen fra møteplikten, må det likevel begjæres mekling. Den andre forelderen vil bli innkalt til mekling hvis han eller hun bor i Norge. Når den obligatoriske meklingstimen er gjennomført, vil mekler utstede meklingsattest til begge foreldrene. Det skal fremgå av meklingsattesten at en forelder er fritatt fra møteplikten.

Beslutning om fritak fra møteplikt gjøres ut fra en vurdering av opplysningene fra den forelderen som søker om fritak. Den andre forelderen skal ikke få informasjon om søknaden og grunnlaget for denne. Mekler skal heller ikke innhente opplysninger fra den andre forelderen. Beslutningen er prosessledende og kan ikke påklages.

§ 8 Meklingsattest

Meklingsattest skal utstedes etter én times mekling selv om foreldrene ønsker å mekle videre. Dersom den ene av foreldrene ikke har møtt fram, skal hun eller han ikke få meklingsattest. Ved separat mekling utstedes meklingsattest etter at begge foreldrene har meklet.

Mekler kan utstede meklingsattest dersom fraværsgrunnen ikke har opphørt innen rimelig tid, jf. § 6 andre ledd.

Det skal framgå av meklingsattesten hvem som har vært mekler og dato for utstedelse av attesten.

Det skal framgå av meklingsattesten hvis bare den ene forelderen har møtt til mekling.

Meklingsattesten er gyldig i seks måneder.

Utstedelse av attest

Meklingsattest skal alltid utstedes etter at den obligatoriske meklingstimen er fullført. Det er ikke et vilkår for å utstede attest at foreldrene er kommet fram til en avtale.

En forelder som ikke møter til mekling, skal ikke få meklingsattest, med mindre han eller hun er fritatt fra å møte med hjemmel i § 7 andre ledd. Det skal heller ikke utstedes attest til en forelder som ikke fullfører den obligatoriske meklingstimen, som er en klokke time.

Har mekler eller regionkontoret innvilget fritak fra møteplikten med hjemmel i § 7 annet ledd, skal mekler utstede attest til begge foreldre. Meklingsattesten skal inneholde en påtegning i merknadsfeltet om at forelderen som ikke har møtt er fritatt fra møteplikten med hjemmel i § 7 annet ledd. Foreldrene skal ha likelydende attest. Forelderen som er fritatt skal få attesten tilsendt.

Ved separat mekling, jf. § 7 første ledd, utstedes attest først etter at begge foreldrene har møtt til første time.

Utstedelse av meklingsattest er en prosessledende avgjørelse som ikke kan påklages. Påstander om ugyldighet eller mangler ved attesten må eventuelt anføres som argumenter i en klage på vedtak om separasjon eller skilsmisse, jf. ekteskapsloven §§ 20 og 22, eller for domstolen i foreldretvistsaker.

Spørsmål om attest når en forelder har gjentatte eller vedvarende gyldige forfall

Når den ene forelderen har gyldig fraværsgrunn eller presenterer nye fraværsgrunner som vedvarer ut over rimelig tid, omtrent tre måneder etter begjæringsdato, kan mekler innkalle den andre til meklingsmøte og utstede attest til han eller henne.

Meklingsattestens innhold

Meklingsattesten skal dateres og inneholde foreldrenes personalia, tidspunktet for den obligatoriske meklingstimen og hvem som har møtt. Attesten skal også inneholde opplysninger om hvem som har vært mekler.

Det skal fremgå av attestens merknadsfelt dersom en forelder er fritatt fra møteplikt med hjemmel i § 7 annet ledd.

Attesten skal ikke inneholde opplysninger om innholdet i meklingen eller innholdet i avtalen. Det skal heller ikke framgå av attesten om barn eller fullmektig har deltatt i meklingen.

Attestens gyldighet

Meklingsattesten er gyldig i seks måneder. Foreldre har ikke rett til ny mekling så lenge meklingsattesten er gyldig. Se forskriften §11.

Dette gjelder ikke mekling om flytting etter barnelovens § 51 fjerde ledd. Foreldrene har rett til ny mekling ved uenighet om flytting selv om de har meklet om et annet spørsmål og har gyldig meklingsattest.

Hvis meklingen strekker seg over mer enn seks måneder, vil attesten ikke lenger være gyldig. Hvis en eller begge foreldre har behov for gyldig attest, må de begjære ny mekling. Se forskriften § 11.

Bekreftelse på antall timer

Hvis foreldrene ønsker dokumentasjon på at de har meklet videre, kan mekler gi bekreftelse på dette ved å gi utskrift av protokollen.

§ 8a Unntak fra kravet om meklingsattest ved alvorlig vold eller overgrep mot egne barn

Kravet om meklingsattest etter barneloven § 56 andre ledd gjelder ikke der en forelder er dømt for alvorlig vold eller overgrep mot egne barn etter straffeloven § 253 (tvangsekteskap), § 255 (grov frihetsberøvelse), § 258 (grov menneskehandel), § 259 (slaveri), § 274 (grov kroppsskade), § 275 (drap), § 283 (grov mishandling i nære relasjoner), § 285 (grov kjønnslemlestelse), § 291 (voldtekt), § 294 (grovt uaktsom voldtekt), § 299 (voldtekt av barn under 14 år), § 302 (seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år), § 312 (incest) eller § 314 (seksuell omgang mellom nærstående). Første punktum gjelder tilsvarende ved overføring til tvungent psykisk helsevern eller idømmelse av tvungen omsorg. Som egne barn regnes

biologiske barn, adopterte barn, fosterbarn, stebarn eller person under 18 år som står under hans eller hennes omsorg, myndighet eller oppsikt.

Unntak fra mekling ved domfellelse for alvorlig vold eller overgrep mot egne barn

Det følger av barneloven § 56 andre ledd at forelder kan reise en foreldretvistsak for domstolen uten å legge frem gyldig meklingsattest hvis en forelder er dømt for alvorlig vold eller overgrep etter mot *egne barn* etter straffeloven eller i disse tilfellene overført til tvunget psykisk helsevern eller idømt tvungen omsorg, jf. bl. § 56 annet ledd. Unntaket fra mekling er begrunnet med at det skal være enklere for foreldre å reise sak domstolen for å beskytte barnet.

Unntaket gjelder straffebestemmelsene som er listet i denne forskriftens § 8 a. Dette er en uttømmende oppregning av hvilke lovbrudd som gir unntak fra kravet om meklingsattest.

Se ellers merknadene til forskriften § 7 annet ledd.

§ 9 Protokollføring

Mekler skal føre egen protokoll over innkomne begjæringer om mekling. I protokollen skal noteres foreldrenes personalia, hvem som har begjært mekling, når begjæring om mekling er kommet inn, når møtet eller møtene er holdt, når meklingsattest er utstedt og når saken er avsluttet. Dersom ikke begge foreldre møter, skal det også noteres når og på hvilken måte innkallingen har funnet sted.

Meklingsprotokoll skal kasseres etter tre år.

Plikt til å føre protokoll og rett til innsyn

Alle meklere skal føre protokoll i henhold til denne bestemmelsen.

Mekler skal gi foreldrene utskrift av protokollen hvis de ber om det, jf. forvaltningsloven § 13a nr. 1. Mekler skal ikke gi bekreftelse på forhold knyttet til mekling utover opplysninger som følger av protokollen eller kopi av meklingsattesten.

Protokollføring for meklere i familievernet

For meklere i familievernet gjelder i tillegg reglene i *forskrift om føring av klientjournal og meklingsprotokoll ved familievernkontorene mv.* (journalforskriften).

Føring av protokoll

Protokollen kan føres manuelt eller elektronisk, journalforskriften § 12 tredje ledd. Protokoll som er ført elektronisk, skal sikres gjennom godkjente backup- og lagringssystemer. Originalprotokoll skal være papirbasert, hvis det ikke benyttes godkjente lagringsmedier.

Protokoll skal føres og arkiveres slik at den til enhver tid raskt kan skaffes frem og opplysninger finnes på hensiktsmessig måte.

Plikt til å informere

Mekler i familievernet har plikt til å informere foreldrene om at det blir registrert opplysninger og at opplysningene kan bli benyttet til statistiske formål, se journalforskriften § 11.

Meklingsarkiv, oppbevaring og kassasjon

Regler om meklingsarkiv, bevaring og kassasjon av meklingsprotokoller følger av journalforskriften kapittel 3 og 4.

Med meklingsarkiv menes meklingsprotokoll, meklingsattest og korrespondanse knyttet til den enkelte mekling.

Meklingsarkivet med meklingsprotokollene og meklingsattestene oppbevares i 3 år etter at meklingen er avsluttet. Når oppbevaring er gjennomført, skal både elektronisk og papirbasert meklingsarkiv kasseres.

Korrespondanse i forbindelse med mekling skal føres i postjournalen. Som korrespondanse regnes e-poster og brev som har betydning for meklers prosessledelse. Dette materialet skal fysisk oppbevares sammen med meklingsarkivet.

Arbeidsnotater og øvrige dokumenter skal slettes av mekler ved sakens avslutning.

Protokollføring for eksterne meklere

Utover det som fremgår av meklingsforskriften § 9 er det ikke gitt mer detaljerte regler for protokollføring for eksterne meklere, med mindre det følger av kontrakten med Bufetat at reglene for protokollføring i journalforskriften skal gjelde.

Eksterne meklere må uansett ha system for lagring og oppbevaring av protokollene som ivaretar hensynet til personvern og datasikkerhet. For øvrig må de ha forsvarlig kontorrutiner som gjør det mulig å finne dato for innkallingen og måten innkallingen er gjort på, når det viser seg at en eller begge parter ikke møter til mekling. Det bør også noteres etter hvilken bestemmelse meklingen begjæres.

§ 10 Klage

Dersom meklingsattest er nektet utstedt, kan hver av foreldrene klage til Barne-, ungdoms- og familieetaten som kan pålegge mekler å utstede meklingsattest.

Avgjørelse om *ikke* å utstede meklingsattest er et enkeltvedtak som kan påklages til Bufetat ved regionkontoret. Regionkontoret kan pålegge mekler å utstede attest.

Andre klager er å anse som brukertilbakemeldinger og besvares i henhold til god forvaltningsskikk. Om behandling av klager på mekler, se direktoratets *Retningslinjer for utstedelse og opprettholdelse av meklingsbevilling*.

§ 11 Ny mekling

Det skal mekles selv om foreldrene tidligere har meklet etter barneloven eller ekteskapsloven, dersom det ikke foreligger gyldig meklingsattest, jf. § 8.

Hvis foreldrene har vært til mekling tidligere, men attesten ikke lenger er gyldig, må de begjære ny mekling hvis de har behov for gyldig attest. Dette gjelder også hvis mekling strekker seg ut over seks måneder.

Hvis begge foreldrene har gyldig meklingsattest, skal det ikke mekles på nytt, med mindre det begjæres mekling etter § 51 fjerde ledd om flytting.

Hvis kun den ene av foreldrene har gyldig meklingsattest, kan den som ikke har attest begjære mekling. Den forelder som allerede har gyldig attest, skal inviteres og gis anledning til å møte, men har ikke møteplikt. Se merknadene til forskriften § 6 om innkalling.

§ 12 Reiseutgifter

Dersom sterke grunner taler for det, kan foreldrene få dekket deler av reiseutgiftene sine. Barne-, ungdoms- og familieetaten avgjør dette etter å ha rådført seg med mekleren.

Hvis *sterke grunner* taler for det, kan foreldre som skal møte til mekling, få dekket deler av reiseutgiftene. Slike sterke grunner kan være lang reisevei til nærmeste mekler, at nærmeste mekler er inhabil eller lignende. Det skal legges vekt på forelderens økonomiske situasjon.

At foreldrene har lang reisevei og får store utgifter på grunn av reisen, er ikke i seg selv en sterk grunn.. I saker der en forelder får fri rettshjelp kan det være rimelig å dekke deler av reiseutgiftene.

Søkers økonomi må dokumenteres ved lønnslipper, årsoppgave fra Skatteetaten eller liknende.

Ved beregning av reisekostnader skal rimeligste reisemåte legges til grunn. Rimeligste reisemåte vil vanligvis være kollektivtransport. Hvis Bufetat etter en konkret vurdering godtar bruk av bil, legges kilometergodtgjørelse tilsvarende satsen for pendlerfradrag ved arbeidsreiser (standardisert avstandsfradrag) til grunn for beregningen. Bompenger kan også regnes inn. Andre utgifter, som tapt arbeidsfortjeneste, kostutgifter og lignende dekkes ikke.

Hvor sterke grunner tilsier det, kan strengt nødvendige utgifter til overnatting dekkes. Dette vil f.eks. være aktuelt der det er umulig å reise fram og tilbake til mekler samme dag.

Det er kun utgifter som overstiger kroner 600,- som kan dekkes.

Muligheten til å få refundert reiseutgifter gjelder bare for reiser innenlands.

Det er Bufetat ved regionkontoret i den regionen meklingen skjer som, etter å ha rådført seg med mekler, avgjør hvorvidt og eventuelt i hvilken utstrekning reiseutgiftene skal dekkes.

§ 13 Kostnader mv.

Mekler utfører meklingen uten kostnader for foreldrene i inntil sju timer.

Benyttes andre meklere enn familievernkontorene, får meklers arbeidsgiver refundert utgiftene til mekling tilsvarende statens satser for fri rettshjelp, for inntil sju timer.

Når meklingen utføres av andre enn ansatte ved familievernkontorene, vil mekler/meklers arbeidsgiver få refundert utgifter til mekling, begrenset oppad til sju timer, etter statens satser for fri rettshjelp. Godtgjørelse til mekler er fritatt for kravet om merverdiavgift.

Det er det faktiske antall timer som brukes til mekling i hver sak som kan kreves refundert. Mekler får ikke ekstra godtgjøring for den tiden som går med til forberedelse og etterarbeid i forbindelse med hver enkelt mekling. Mekler kan heller ikke kreve godtgjørelse for annet arbeid knyttet til meklingsoppdraget. Dette kan for eksempel være kontakt med andre instanser, overtidsgodtgjørelse, reiseutgifter, deltakelse på kurs etc.

Hvis et foreldrepar bruker mindre enn sju timer, kan ikke rest-tiden overføres til andre meklinger. Mekler eller meklers arbeidsgiver skal rette krav om refusjon til Bufetat ved regionkontoret. Når meklingen utføres av en prest i offentlig kirkelig stilling eller forstander i registrert trossamfunn, er det bispedømmet/trossamfunnet som fremmer kravet.

Utgifter til tolk

Nødvendige utgifter til tolk dekkes av Bufetat.

Faktura for tolkeutgifter sendes direkte fra tolkefirma på ehf-faktura til org nr. 986128433, eller til

Bufetat
DFØ
Postboks 4738
7468 Trondheim.

Fakturaen må være attestert av mekler og merket med referansenummer.

Det belastes ikke merverdiavgift på tolkeutgifter i mekling.

§ 14 Ikrafttredelse. Oppheving av andre forskrifter

Forskriften gjelder fra 1. januar 2007. Fra samme tidspunkt oppheves Forskrift til ekteskapsloven om mekling mv. av 17. november 1992 nr. 980 og Forskrift om mekling etter barnelova av 19. september 1994 nr. 969.